

Rechtskrondig Weekblad

REDACTIE : Italiëlei, 99, Antwerpen

Abonnement : 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER : Lange Leemstraat, 99, Antwerpen

Postchecknummer : 3185.22

INHOUD :

RENE VICTOR. — Twee boeken over Thorbecke.

RECHTSPRAAK.

Hof van Beroep Brussel. — 9e Kamer. — 1 Februari 1933. — *Arbeidsongeval. — Burgerlijke aansprakelijkheid van een derde persoon. — Berekening der vergoeding. — Samenvoeging der vergoedingen. — Rechtstreeksche voordeeling van den verzekeraar.*

Boetstraffelijke Rechtbank Brussel. — 8 Maart 1933. — *Opheffing eener strafwet door onbruik is uitgesloten. — Het hijschen der Vlaamsche Leeuwenvlag te Brussel, zonder toestemming van het gemeentebestuur is geen misdrijf.*

Burgerlijke Rechtbank Dendermonde. — 14 Januari 1933. — *Uiterste wilsbeschikking. — Legaat van 's erfgenaams zaak. — Rechtsgeldigheid. — Voorwaradelijk legaat.*

FISCALE KRONIEK.

Notaris THUYSSAERT. — De Bevoegdheid der Rechtbanken wegens met het zegel gelijk-gestelde takken.

BESTUURLIJKE RECHTSPRAAK.

Gemeenteraadsverkiezingen. — 1932. — Bouchout. — *Hervorming van een beslissing der bestendige Deputatie van den Provincieraad van Antwerpen. — Verkiezbaarheids-aanclitie.*

UIT DE PERS.

De taalregeling in gerechtszaken. — De talenkennis der Brusselsche magistraten.

BIBLIOGRAPHIE.

BALIELEVEN.

RECHTERLIJK LEVEN.

TWEE BOEKEN OVER THORBECKE

D. HANS. Thorbecke. 's Gravenhage N.V.H.P. Leopold's Uitg. Mij 1932, 284 blz.

Dr. BRUGMANS. Thorbecke. Haarlem, De Erven F. Bohn N.V. 1932, 273 blz.

Nu in onzen tijd de aanvallen tegen het parlementair stelsel scherper zijn dan ooit te voren en het bestaan van dit stelsel zoo erg bedreigd schijnt, is het geen toeval dat velen van diegenen die spijs alles rotsvast blijven gelooven in de deugdelijkheid van den democratischen rechtsstaat, terugdenken aan de periode in dewelke het modern parlementarisme werd gegrondvest. Deze neiging is waarschijnlijk de aanleiding geweest tot het bijna gelijktijdig verschijnen van twee uitgebreide monografieën over Thorbecke, den grooten Nederlandschen staatsman en rechtsgeleerde, die de grondlegger geweest is van het moderne Nederlandsche staatsrecht.

Het werk van D. Hans is verschenen in een prachtige uitgave der uitgeversmaatschappij Leopold, met verschillende illustraties voorzien en het is uitvoeriger dan het werk van Dr. Brugmans dat deel uitmaakt van de uitstekende en zeer verspreide serie der Volksuniversiteitsbibliotheek; doch beide werken wedijveren in degelijkheid en geven ons elk op schitterende wijze een beeld van het leven en het werk van dezen uitzonderlijk-grooten mensch. Waar ten onzent zoo weinig over de staatsrechtelijke en politieke evolutie van Nederland gekend is, mag stellig de aandacht op beide werken gevestigd worden, daar de groote opbloei der Nederlandsche cultuur in de 2de helft der 19e eeuw, zonder de staatkunde van Thorbecke niet te begrijpen is.

Zijn levensbeeld staat hier voor ons geteekend in al zijn eenvoud en grootheid. Als jong student te Zwolle is hij reeds de scherpe geest die zijn leermeesters verbaast door zijn buitengewonen aanleg, hij is vooral de zelfstandige kracht die geen genoegen vindt in het bewandelen van gekende wegen, doch langs alle zijden eigen initiatief aan den dag tracht te leggen en enkel betrouwende op eigen vleugelen zich hoog verheft boven de studeerenden van zijn leeftijd. Is het niet merkwaardig dat hij reeds op vijftienjarigen ouderdom een latijnsche oratie voorbracht over den Duitschen klassieken filoloog C. G. Heine dien hij tot onderwerp van zijn arbeid gekozen had, juist omdat hij in hem bewonderde de ontembare wilskracht en het zelfvertrouwen waarmede deze geleerde zich door alle levensmoeilijkheden een weg had gebaand.

De groote gaven van den jongen Thorbecke blijven niet onopgemerkt. Niettegenstaande den financieelen nood van zijn ouders vond hij gelegenheid te gaan studeeren eerst te Amsterdam, dan te Leiden waar hij Groen van Prinsterer onder zijn studie-genooten aantrof, Groen die gedurende gansch Thorbecke's leven tevens zijn hardnekkige politieke tegenstrever en zijn goede vriend geweest is. Eene studie-beurs stelde hem in staat gedurende een paar jaar zijn studies in Duitschland voort te zetten. Dit verblijf heeft op de vorming van geest en gemoed van Thorbecke zeer grooten invloed gehad. Het was toen de periode van de groote Deutsche verbrokkeling waarin zich nochtans hartstochtelijk het verlangen naar nationale eenheid en het dwepen met de vrijheidsgedachte deed gevoelen. Te midden van zijn studiën waarin hij kennis maakt met de Duitse romantische filosofie leeft hij mede het leven van de toenmalige universitaire jeugd en doet er zijn overtuiging op van de juiste verhouding tusschen de waarde van het gemeenschapsgevoel en de waarde der persoonlijkheid. Hij had stellig gehoopt na zijn terugkeer uit Duitschland professor te kunnen benoemd worden aan de universiteit te Leiden. Zijn hoop werd echter niet verwezenlijkt, het was een eerste tegenvaller in zijn leven zooals hij er nog zoovele zou ondervinden.

Ten einde zich eene broodwinning te kunnen verschaffen wordt hij dan privaät-docent eerst aan de hogeschool te Giessen en daarna te Goettingen. Gedurende deze periode bestudeert hij hoofdzakelijk de werken van de historische rechtsschool die onder de leiding van von Savigny toen juist met zulken ongekenden luister blonk. Ook de rechtsgeschiedenis die alsdan onder den invloed van Eichhorn zich in zulke sterke mate ontwikkelde vond bij hem levendige belangstelling, en in den brandenden strijd van de toenmalige wetenschappelijke denkbeelden vindt stilaan Thorbecke de rotsvaste overtuiging die de basis zal zijn van heel zijn verdere werkzaamheid: vooruitstrevende hervormingsgezindheid, wars zoowel van revolutie als van reactie.

In 1825 gelukte het Thorbecke benoemd te worden tot professor aan de universiteit te Gent en hij werd gelast er de staatskundige geschiedenis te doceeren. Zijn verblijf te Gent is gekenmerkt door geweldige werkzaamheid en zeer diep was de invloed dien hij op zijn studenten uitoefende. Veel dieper dan sommige Hollanders van zijn tijd voelde hij de latente wrijving die zich voordeed tusschen het Noor-

delijk en het Zuidelijk deel der Nederlanden in deze periode. Het blijkt uit zijne correspondentie dat hij met buitengewoon klaar doorzicht zich rekenschap gaf van de noodzakelijke hervormingen welke het wenschelijk ware geweest onmiddellijk door te voeren om de gewelddadige scheuring van Noord en Zuid te beletten. In zijn brieuwwisseling met talrijke vrienden o.a. met Groen van Prinsterer, wordt door hem zeer scherpzinnig gewezen op zekere toestanden op het gebied van godsdienst en van onderwijs, die verantwoordelijk waren voor de heerschende malaise. Men kan ook in zijn brieven waarvan namelijk in het boek van Hans verschillende uittreksels gepubliceerd worden, de ontwikkeling volgen van de Belgische omwenteling zooals ze zich in 1830 voordeed te Gent. De triomf van deze omwenteling verdreef Thorbecke uit de universiteitstad doch in 1831 werd hij tot professor benoemd te Leiden en kon hij aldaar zijn wetenschappelijke werkzaamheid voortzetten.

Te Leiden doceerde Thorbecke staatsrecht en rechtsgeschiedenis, naast enkele minder belangrijke cursussen, doch het is vooral door zijn cursus van staatsrecht dat hij een ontzaglijke invloed heeft uitgeoefend op de hervorming van de Nederlandsche staatsinstellingen. In zijn uiteenzetting van het grondwettelijk recht trachtte hij vooral aan de studenten de hoogere beteekenis van de grondwet te openbaren, in hen nieuwe inzichten en nieuw leven te wekken, geen commentaar te leveren op de doode letter, doch vooral op te zoeken welke de noodzakelijke evolutie van het staatsrecht zou zijn, wat er aan de grondwet ontbrak, waarin de staatsinrichting faalde. Al de verzuchtingen van het naar vrijheid smachtende Europa werden in zijn cursus besproken en in de harten van heel die studeerende jeugd laait de vlam op van een heilig idealisme; Thorbecke's studenten zullen worden «bouwers aan den staat», zij zullen als levensdoel hebben het doen groeien van een nieuwe samenleving.

Deze bezielende werkzaamheid van Professor Thorbecke deed zich voor in de periode waarin Holland geestelijk en staatkundig in volledig verval geraakt was en waarin de loomheid en de sufheid van Jan Salie, zoozeer geheeld door Potgieter, hoogtij vierde. Evenals Potgieter op letterkundig gebied zijn volk wakker schudde heeft Thorbecke hetzelfde op staatkundig terrein gedaan door het publiceeren in 1839 van zijn belangrijk werk «Aanteekening op de Grondwet» dat kan beschouwd worden als de vrucht van zijn leergang over het staatsrecht, een boek waarvan gezegd werd dat het knalde als een schot. Wat Thorbecke hier geeft is de volledige schat van een nieuwe staatsinrichting gebaseerd op de leer van organischen samenhang der maatschappij. De denkbeelden voor dewelke Thorbecke opkomt en die vooral het voorwerp zullen zijn van zijn latere staatkundige werkzaamheden zijn eerst en vooral de instelling van de volledige ministerieele verantwoordelijkheid, de afschaffing van de standen als politiek kiescollege en hierbij zal hij later eveneens hardnekkig verdedigen de rechtstreeksche verkiezing en de ontbindbaarheid van het parlement. Diepe wetenschappelijke kennis, ver vooruitziende politieke geest, waren de belde hoofdkenmerken van dit zeer belangrijke boek. Het bracht den stillen geleerde midden in de publieke belangstelling. Hij haalde zich hardnekkige vijanden op den hals, hij werd het voorwerp van het wantrou-

wen des Konings, doch hij werd vooral de spil van heel die breede hervormingsbeweging, die zich toen in Nederland deed gelden, die onwrikbaar haar eisch stelde tot herziening van de grondwet en die in Thorbecke haar woordvoerder had gevonden. Op deze wijze werd de hoogleeraar op onontkoombare wijze van uit zijn collegezaal verdrongen naar het forum van den politieke strijd.

Nu hij eenmaal in dezen strijd stond gaf Thorbecke er zich aan over met al zijn krachten en met heel zijn overtuiging. Tegenover de machtige behoudsgezinde kaste die hem verweet een omwentelaar te zijn toonde Thorbecke aan dat voor de maatschappij het groot gevaar dat men van verandering vreest, meestal juist in het niet veranderen gelegen is. Tegenover de weifelende houding van de regeering, tegenover het verzet des Konings drijft Thorbecke stoutmoedig zijn hervormingsplan van de grondwet door en legt met acht andere geestesgenooten in de Staten-generaal het beroemde voorstel neer van de negen mannen dat vooral neerkomt op: rechtstreeksche verkiezing, ontbindingsrecht, volledige ministerieele verantwoordelijkheid.

Wanneer het revolutiejaar 1848 talrijke Europeesche staten op hunne grondvesten deed beven beseften ook in Holland Koning en regeering de noodzakelijkheid eener hervorming zooals ze door Thorbecke werd voorgestaan. Niettegenstaande het gansche land om Thorbecke roept wordt er vanwege zijn vijanden tegenover den staatsman een storm ontketend; hij wordt gesmaad, gehoond en verdacht gemaakt en wanneer eindelijk de Koning noodgedwongen er toe besluiten een regeering te gelasten de grondwetherziening door te drijven gelukt men er in, door allerlei intrigues, Thorbecke wiens geest heel de hervormingsbeweging bezielde, uit deze regeering te weren. Doch vanaf het oogenblik dat de grondwet van 1848 in werking is getreden is ook definitief de periode van Thorbecke in het Nederlandsch staatkundig leven aangebroken. Zijne bedoeling was verdere hervormingen te verwezenlijken. De principen welke in de grondwetsherziening besloten lagen verder uit te bouwen en in 1849 is Willem III verplicht hem aan te stellen als eerste minister. Van toen af begint die reuzenarbeid van Thorbecke waardoor hij de heele staatskundige organisatie van Nederland grondvest en waardoor vooral dank zij zijn persoonlijke stuwkracht de provinciale wet, de gemeentewet en zoovele andere belangrijke wetgevende stukken worden uitgewerkt, wetgevende arbeid niet enkel ontzaglijk in hoeveelheid, maar vooral merkwaardig door de grondige kennis van den tijdgeest die er in verwerkt ligt en waardoor het Thorbecke gelukt is zijn land de revolutionaire schokken van 1848, die zich overal elders deden gevoelen, te sparen.

Dit eerste ministerie Thorbecke viel om eene principeskwestie. Waar hij in zijn liberale overtuiging, voorstander was van godsdienstvrijheid zonder eenige beperking, verzette hij zich niet tegen de vestiging in Nederland van een aartsbisshop en vier bisschoppen, zulks in strijd met het concordaat van 1827. Vandaar een werkelijke storm die van protestantsche zijde tegen Thorbecke losbreekt en wel dusdanig dat het ministerie Thorbecke hier moest bezwijken, doch de verdediging van Thorbecke's standpunt op grond van zijn vrijheidsideaal is een van de schitterendste bewijzen geweest van zijn geestelijke onbaatzuchtig-

Na dien val blijft hij in zijne hoedanigheid van kamerlid de wetgevende werkzaamheid der Staten-generaal volkomen beheerschen en zeer belangrijk was zijn tusschenkomst bij de bespreking van de onderwijswet die vooral den stempel droeg van zijn gedachten die zoozeer door Groen van Prinsterer bestreden werden. Zoo overwegend was zijn invloed en zoo hoog zijn gezag dat men, in 1862, opnieuw verplicht was op hem beroep te doen als hoofd der regeering.

Heel zijn politieke bedrijvigheid, ook in deze laatste periode van zijn leven, is beheerscht door een onwrikbare standvastigheid die hij handhaafde spijs alle tegenkanting. Hij had echter deze opperste staatsmanswijsheid van tegelijkertijd niets op te offeren van zijn beginselen en tevens een uiterst doordringend begrip te hebben van den tijdgeest en van de werkelijke behoeften der volksgemeenschap. In hem was in de hoogste mate deze uitzonderlijke vereeniging tot stand gekomen van uiterst theoretische wetenschappelijkheid en tevens van hoogst ontwikkelden praktischen zin. Niet is juist het gepaard gaan van deze beide hoedanigheden, wat zoo zelden tegelijkertijd bij staatslieden voorkomt, dat de groote verdienste geweest is der figuur van Thorbecke. Zijn politieke redevoeringen die gebundeld zijn geworden in zes lijvige deelen vormen een merkwaardige brok staatkundige geschiedenis van Nederland. Ze zijn tevens voorbeelden van origineele parlementaire welsprekendheid. Het woord van Thorbecke is sterk en pezig, vooral zakelijk, wars van alle stijlbloemen; het ging

recht op het doel af en vond vooral in de logische redeneering zijn onweerstaanbare overtuigingskracht. Welk een heilzame kuur zou het niet zijn voor de tegenwoordige parlementsleden de parlementaire redevoeringen van Thorbecke eens te herlezen. Zij geven ons niet enkel het beeld van een merkwaardigen staatsman, die aan zijn volk den weg gewezen heeft van vooruitgang in constitutioneele ontwikkeling, in stoffelijke welvaart en geestelijke vrijmaking, zij geven ons vooral het beeld van den beginselvasten denker die zijn geloof in het heil van den democratischen rechtsstaat tegen zijn vijanden en ook dikwijls tegen zijn vrienden met ongetemde energie heeft verdedigd en die voor Nederland staatkundige vormen heeft kunnen verwezenlijken waarvan ook nog heden ten dage de zeer groote verdienste algemeen wordt erkend.

De schrijvers van beide boeken hierboven aangehaald geven ons elk op eigen wijze het beeld van dit heerlijke leven waarover totnogtoe geen volledige monografie bestond. Beide boeken verdienen ten eerste onze belangstelling en, hoezeer de levensvoorwaarden van onzen tijd ook mogen verschillen van deze der Thorbeckiaansche periode, het zal zonder enigen twijfel voor ieder zeer nuttig zijn zich eens te verdiepen in de opvattingen van dezen staatsman omdat men er de basis vindt van den constitutioneelen rechtsstaat in zijn zuiveren vorm met de blijvende waarden die, doorheen de geschiedkundige wisselvalligheden, de kenmerken zijn van dezen regeeringsvorm.

René VICTOR.

stendige werkonbekwaamheid op dewelke de eisch van Van Dessel is gesteund de som van 19.610 fr., zoowel om reden der eene dan om reden der andere hooger gezegde vergisningen niet kan doorgaan als zijnde het geschikte kapitaal dat hem, gedurende 34 jaren actief leven, zou vergoeden voor 10 % verval van werkvermogen; dat niet is aan te nemen met den eersten rechter dat het loon heden (ongeveer 20.000 fr. 's jaars) bij een veel bevoorrenden schrijnwerker van 22 jaar in de toekomst niet zou vermeerderd zijn, zoodat men hoogstens kan achten dat de loonbasis van 20.000 frank juist is voor de vijf eerste jaren komende na den datum van het ongeval (noodig kapitaal 9140 fr.) doch dat voor de 29 daaropvolgende jaren men geenszins overdrijft met te schatten dat voor de burgerlijke partij, op voet eener jaarlijksche winst van 30.000 frank, een kapitaal van 57.540 fr. zal noodig zijn om haar gemis aan normale werkvaardigheid goed te maken;

Aangezien er echter rede is om laatstvermelde som niet ten volle toe te staan, daar in het bestreden vonnis ten onrechte wordt aanvaard dat de krechtvermindering van 10 o/o gedurende het overige van den werkzamen levenstijd van het slachtoffer zal blijven;

Aangezien zulks als een niet te verwachten gevolg van het ongeval kan beschouwd worden, daar de burgerlijke partij, die slechts 22 jaren telt, reeds in de eerste helft van 1931 « gansch genezen » werd bevonden, dat bij haar alle gekwetste lichaamsdeelen « normaal en goed gevoerd » waren, en dat zij nog alleenlijk kloeg over zekere vermoedens bij het gaan of het staan;

Aangezien zulke gegevens wel toelaten te besluiten dat de lichte minderwaarde in 1931 bestatigd, bestemd is om, zoo niet heel en al, dan toch zeker in zeer breede mate geleidelijk te verdwijnen, zoodat de som van 57.540 fr. best met ongeveer 1/3 is te verminderen en mag gebracht worden op 38.000 frank;

Aangezien dus de verliezen voor voortbestaande gedeeltelijke onbekwaamheid te werken in 't geheel op 9.140 fr. + 38.000 fr. samen 47.140 frank uitkomen; som die echter nog met 10 % is in te korten om reden der dadelijke toekenning eener vergoeding in kapitaal, zoodat na dien aftrek 42.438 fr. (47.140 — 4.701) overblijft;

Aangezien verders de sommen door den eersten rechter toegestaan voor zedelijke schade en schade aan klederen volkomen billijk zijn en dat over de som die de burgerlijke partij nog verschuldigd is uit hoofde der kosten van geneesheer geen betwisting is;

Aangezien aldus de tot nu, uitgerekende schade zou belooopen op 52.429 fr. (4.345 + 42.439 + 5.000 + 650 fr.) maar dat de omstandigheden in dewelke het ongeval zich voordoede uitwijzen dat ook een deel der verantwoordelijkheid van het gebeurde moet gedragen worden door Van Dessel zelf;

Aangezien immers het onderzoek heeft bevestigd dat de stootkar die den avond van 10 October 1930 door hem en door zekeren Mergaert werd begeleid, slechts verlicht was bij middel van een ballonnetje in kleurpapier, hetwelk gezegde Mergaert in zijne linkerhand droeg; dat dergelijke verlichting ongetwijfeld niet beantwoordt aan de vereischen van artikel 22 van het Koninklijk Besluit van 26 Oogst 1925, dat een in alle richtingen uitstralend wit licht beveelt te gebruiken; dat overigens, buiten dat zulk een handelen inbreuk daarselst aan een formeel voorschrijven der wet, het dragen bij nachtelijk vervoer van een lichtstekend en papieren omhulsel, moeilijk dus om recht te houden, de hoevende bij den minsten wind beschut en verdoken te worden ten einde te beletten dat het zou uitdooven of geheel in brand schieten, in zich zelve eene onvoorzichtigheid uitmaakt, dat zulks zooveel te zekerder is omdat in specie de burgerlijke partij, naar de grootste waarschijnlijkheid, het licht dat zij gebruikte, op zeer weinig zichtbare wijze droeg voor wie zich achter haar op den weg bevond; dat inderdaad Mergaert die min of meer gebukt moest gaan, vermits hij met den rechterarm de kar hielp voortduwen, heel gemakkelijk door eene of andere beweging zijner kleurballon heeft kunnen verdoken houden, hetgeen zou uitleggen dat betichte rechtzinnig is toen hij beweert geen licht te hebben ontwaard; dat die beschouwinge natuurlijk niet medebrengen dat betichte mogelijk geene fout zou hebben bedreven, maar dat zij nochtans van aard zijn te doen aannemen dat de tweede burgerlijke partij a rato van 1/4 met hem mede schuldig is en in die verhouding zelf gehouden voor de schadelijke gevolgen van het ongeval haar overkomen;

Aangezien aldus de som der hooger samengetrokken vergoedingen nog men 1/4 te verminderen is derwijze dat de globale schadeherstelling op dewelke de burgerlijke partij recht heeft slechts op 39.322 fr. uitkomt;

Aangezien nochtans gezegde partij recht heeft op de vergoedende intresten van af 30 October 1930 tot op den dag harer aanstelling en op de rechterlijke intresten sedert dien datum, dat er ook stof is, gezien het bedrag der haar toegekende vergoeding, haar in zekere mate de uitvoerbaarheid door lijfswang, niet zij wenschte te hooren uitspreken, toe te staan;

Dat eindelijk er rede is haar akte te verleenen van het voorbehoud dat zij verklaart te maken voor de toekomst;

Om deze redenen:

Het hof ontvangt het beroep, en rechtdoende ten gronde

I. op den eisch van het openbaar Ministerie: Gezien de wetsbepalingen in het bestreden vonnis aangehaald;

Bekrachtigt het vonnis a quo en verwijst den betichte tot de beroepskosten.

II. op de besluiten der burgerlijke partijen:

Bevestigt insgelijks het eerste vonnis voor zooveel het aan de burgerlijke partij « Gemeenschappelijke Verzekeringskas de Som van fr. 25.616,15 als hoofvergoeding heeft toegestaan; doet het echter te niet voor zooveel het betichte alleen heeft veroordeeld de rechterlijke intresten aan de partij te betalen; veroordeelt hem haar te betalen de vergoedende intresten van af den dag van het ongeval tot den dag harer aanstelling, en sedert dien datum de rechterlijke intresten; veroordeelt hem eindelijk tot al de onkosten van eersten aanleg en van beroep afhingende van hare aanstelling, deze van pleitbezorger inbegrepen;

bekrachtigt insgelijks het vonnis a quo voor wat betreft den lijfswang en het voorbehoud door deze burgerlijke partij gemaakt;

Doet het eerste vonnis te niet voor zooveel het betichte heeft veroordeeld voor schadevergoeding te betalen aan de burgerlijke partij Van Dessel 29.125 frank met de rechterlijke intresten van den dag van den eisch;

Veroordeelt hem aan deze partij te betalen, ten zelfden titel, de som van 39.322 fr. min de som die hooger wordt verleend aan de Gemeenschappelijke Verzekeringskas als voorschot ten voordeele van Van Dessel, met de vergoedende intresten sedert 30 October 1930 tot den dag harer aanstelling en de rechterlijke intresten sedert dien datum;

Bekrachtigt voor het overige het bestreden vonnis, namelijk betreffende den lijfswang en het voorbehoud door gezegde partij gemaakt.

NOTA: Het slachtoffer van een arbeidsongeval blijft, krachtens art. 19 al. 3 van de wet van 1903, gewijzigd bij de wet van 18 Juni 1930, gerechtigd een vordering in schadevergoeding op grond van art. 1382 B. W. in te spannen, indien het ongeval veroorzaakt werd door de schuld van een persoon die niet is zijn werkgever of een der werklieden of aangestelden van dezen werkgever. De betekenis van het woord « aangestelde » (préposé) is dezelfde als in art. 1384 B. W. (cass. 22 November 1915, Pas. 1915-16, I, 430, 496), of volgens Delaruière en Namèche « Ceux qui ne sont liés avec le chef d'entreprise par aucun lien contractuel » (blz. 271).

De samenvoeging van de schadevergoeding, toegekend op grond van art. 1382, met de forfaitaire vergoeding is in geen geval toegelaten, (art. 19 laatste alinea). Nochtans kunnen beide vergoedingen elkander eventueel aanvullen. De bedoeling van den wetgever is geweest dat het slachtoffer in elk geval de vergoeding waarop hij krachtens art. 1382 recht had integraal zou bekomen. Het recht van den patroon om hetgeen hij betaalde terug te vorderen van het slachtoffer kan enkel uitgeoefend worden op de sommen die het bedrag overtreffen der op basis van art. 1382 verschuldigde vergoeding. Anderzijds kan het slachtoffer steeds minstens aanspraak maken op de forfaitaire vastgestelde vergoeding. Art. 19 al. 3 en 4 bepaalt hoe de som waarvan de patroon vrijgesteld kan worden, moet worden berekend (zie Delaruière en Namèche, bl. 284 N° 320).

De vergoeding voor morele schade verschuldigd op grond van art. 1382 moet bij deze berekening niet weehouden worden, evenals sommige toelagen en ondersteuning. (Zie Rép. prat. droit belge, v° Acc. trav. N° 215, Antwerpen, 19 Juli 1912, P.P. 1913, N° 674).

De werkgever en zijn verzekeraar bezitten volgens art. 19, al. 3 een subrogatoire vordering. Volgens het hierboven afgedrukt arrest, in overeenstemming met de stelling van het Hof van Cassatie, hebben ze echter eveneens een rechtstreekse vordering om het herstel der schade, die ze zelf leden, te bekomen. (Cass. 14 Oct. 1912. Pas. 1912, I, 416; Cass. 7 Jan. 1929. Pas. 1929, I, 53).

UITGAVEN VAN HET RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

Reeds verschenen:

Mr. René VICTOR: Het belang van de Nederlandse wetenschap voor de algemeene rechtstheorie.

Mr. Robert VANDEPUTTE: Het begrip van het politiek misdrijf in het Belgisch recht.

Ter perse:

Mr. René DE JONGH: De Wet betreffende de vergoeding der schade voortvloeiende uit arbeidsongevallen.

M. Herman JACOB: Het verzekeringcontract in het vergelijkend recht.

Mr. Reinhold VAN LENNEP: De verzekering tegen de werkloosheid in België.

M. Victor LEEMANS: Carl Schmitt. Proeve eener sociologie van den Staat.

Mr. Frans WITTEMANS: Wederzijdsche rechten en plichten der echtelieden. Commentaar der wet van 20 Juli 1932.

RECHTSPRAAK

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL.

9^e KAMER. — 1 FEBRUARI 1933.

Voorzitter: M. de Lichterweide.
Raadsheeren: MM. Dujardin en Boucquoy.
Pleiters:
Mters Hendrickx, Percy en Lilar (Antwerpen)

ARBEIDSONGEVAL. — BURGERLIJKE AANSPRAKELIJKHEID VAN EEN DERDE PERSOON. — BE-
REKENING DER VERGOEDING. — SAMENVOEGING DER VERGOEDINGEN. — RECHTSTREEK-
SCHE VORDERING VAN DEN VERZEKERAAR.

- I. Het slachtoffer van een werkongeval kan, ingeval een derde (en het woord « derde » beduidt elke persoon die niet is de werkegevr van het slachtoffer of van de aangestelden van dezen werkgever) schuld heeft aan het ongeval, tegen dezen derden op grond van art. 1382 B. W. schadevergoeding eischen. De alzoo toegekende vergoeding maakt echter « dubbel gebruik » uit met de vergoeding waarop het slachtoffer recht heeft krachtens de wet van 1903.
- II. De vergoeding die het slachtoffer van den aansprakelijk gestelden derden kan eischen dient te worden berekend op basis der algemeene principes van de burgerlijke aansprakelijkheid en niet volgens de principes der wet van 1903. Zoo zal, onder andere als jaarlijksch loon van den belanghebbende niet noodzakelijk het loon van het verlopen jaar vóór het ongeval moeten aangenomen worden. De graad van blijvende werkonbekwaamheid aangenomen bij de berekening der forfaitaire vergoeding bindt ook niet de rechtbank bij de berekening der schadevergoeding op grond van art. 1382 B. W.
- III. Indien op grond van art. 1382 B. W. een kapitaal wordt toegekend in plaats van een rente, moet dit kapitaal met 10 % worden vermindert.
- IV. Voor zooveel de mate der verantwoordelijkheid van den derden het toelaat, is de verzekeraar, die de plichten en de rechten van den werkgever overnam, gerechtigd rechtstreeks tegen dezen derden op te treden.
- V. De verzekeraar is gerechtigd van den derden de intresten te eischen op de door hem betaalde sommen vanaf den dag van het ongeval.

Aangezien het beroep regelmatig is;

Aangezien betichte met reden werd plichtig verklaard aan de hem ten laste gelegde inbreuk; dat hij minstens zich heeft te verwijten van te hebben bijgedragen tot het ontstaan van het ongeval om hetwelk hij vervolgd wordt, met de snelheid van zijn voertuig niet te regelen derwijze dat, zelfs bij het plotse verschijnen van eene hinderpaal, hij nog ten nuttigen tijde kon stilhouden;

Aangezien de straf door den eersten rechter opgelegd in evenredigheid is met de gewichtigheid der onvoorzichtigheid die hij te betuigen had;

Betrekkelijk de vraag der burgerlijke partij « Gemeenschappelijke Verzekeringskas »;

Aangezien, in de mate door den eersten rechter aangenomen, de actie van deze gegrond is; dat immers, in evenredigheid der forfaitaire vergoedingen die zij heeft moeten uitkeeren, op voet van artikel 21 der wet van 24 December 1903, gewijzigd door deze van 15 Mei 1929, betichte zelf tegenover haar gehouden is,

vermits, naar den geest dezer wetten, de vergoedingen voor werkongeval dubbel gebruik maken met deze die, uit hoofde van verantwoordelijkheid van gewoon recht, door alle andere derden dan den werkgever zelf of zijne aangestelden mochten verschuldigd zijn; dat ook buiten twijfel is dat, voor zooveel de mate der verantwoordelijkheid van gezegde derden het toelaat, de verzekeraar die de verplichtingen en rechten van den werkgever heeft overgenomen, rechtstreeks tegen hem mag optreden ten einde weder te eischen wat hij, ter ontlasting hunner eigene verplichtingen, heeft gestort (zie Pandectes Belges, V° accidents du travail, N° 1388 en 1419);

Aangezien, zooals blijkt uit de verdere schikkingen van dit arrest, de omvang der burgerlijke verantwoordelijkheid, in hoofde van betichte bevonden, aan de burgerlijke partij de mogelijkheid geeft haar recht op de door hem verschuldigde sommen uit te voeren, dat verders zij te aanzien is als hebbende genoegzaam de gegrondheid van haar eischen bewezen, vermits deze eisch gesteund is op betalingen wier werkelijkheid wordt erkend, en die haar werden opgedrongen door een vonnis dat, tot nu, kracht van gewijsde heeft;

Aangezien zij echter recht heeft op de vergoedende intresten der door haar betaalde sommen van af den dag van het ongeval tot op dezen harer aanstelling, en, sedert dien laatsten datum, op de rechterlijke intresten, deze van pleitbezorger inbegrepen; dat de eerste rechter desaangaande hare vraag onbeantwoord heeft gelaten;

Wat betreft de vraag der burgerlijke partij Van Dessel:

Aangezien in het vonnis a quo onjuiste berekening wordt gemaakt van hetgeen aan deze partij toekomt uit hoofde van verlies van werkwinsten; dat eenzijdig, niet in acht wordt genomen dat de wet van 25 Mei 1929, onder andere, artikel 4 van deze van 24 December 1903 gewijzigd heeft; en dat, anderzijds, het jaarlijksch loon dat belanghebbende genoot tijdens het ongeval ten onrechte wordt aanzien als zijnde de waarschijnlijkste winst van zijn verder werkzaam leven;

Aangezien de eerste diervergissingen haren weerklank heeft gehad op het vaststellen der vergoeding van schade, gesproken uit het volkomen verlies der loonen van af 30 October 1930 tot 10 Maart 1931; dat de som door den eersten rechter hier aangenomen zeker onjuist is; dat daarentegen niet betwist wordt dat de som door de burgerlijke partij aangeduid de werkelijke winsten vertegenwoordigt die zij gedurende gezegde tijdstip had kunnen maken, noch dat de 4345 frank die zij zegt voor volledige werkonbekwaamheid nog te goed te hebben haar zouden toekomen; maar alleen dat de onbekwaamheid die zij inroep — en deze is bij het onderzoek wel echt bevonden — niet zou bestaan hebben, dat in die omstandigheden hare vraag aangaande dezen post als verrechtvaardigd is te beschouwen (4345 fr.).

Aangezien wat betreft de gedeeltelijke be-

IS HET HIJSCHEN DER VLAAMSCH LEEUWENVLAG, TE BRUSSEL, EEN MISDRIJF?

BOETSTRAFFELIJKE RECHTBANK VAN BRUSSEL.

8 MAART 1933.

Voorzitter: M. Van Laethem.
Rechts: MM. De Coster en Paulsen.
Pleier: Mr Borginon.

**OPHEFFING EENER STRAFWET DOOR ON-
BRUIK IS UITGESLOTEN. — HET HIJSCHEN
DER VLAAMSCH LEEUWENVLAG, TE BRUS-
SEL, ZONDER TOESTEMMING VAN HET GE-
MEENTEBESTUUR IS GEEN MISDRIJF.**

Het is uitgesloten dat eene strafwet tengevolge van onbruik zou worden opgeheven, daar deze wet van openbare orde is.

Het hijschen van de Vlaamsche Leeuwenvlag te Brussel, zonder toelating van het gemeentebestuur maakt geen misdrijf uit. Het stedelijke politiereglement vereischt enkel eene voorafgaande toelating voor vlaggen die door het vallen hinder zouden kunnen veroorzaken.

De vaststelling van de politie dat « een gele vlag met zwarten leeuw » aan een gebouw wappert is niet van aard te doen vermoeden dat deze vlag eenig gevaar zou opleveren te vallen.

Het uithangen der Vlaamsche leeuwenvlag is integendeel gewaarborgd door de grondwettelijke vrijheid.

Hessens t/ O. M.

De Rechtbank,

Aangezien het beroep regelmatig is in den vorm;

Ontvangt genoemd beroep en er recht op doende;

Aangezien ten onrechte de betichte beweert dat, wanneer het politiereglement van 2 Maart 1925 in zijn geheel werd afgeschaft, door art. 257 van het nieuw reglement der stad Brussel van 3 November 1932, het verweten feit niet meer strafbaar is; en om zijne meening te staven, denkt te mogen steunen op een vonnis dat doelt op een geval waar de verordening zekere wijzigingen had ondergaan;

Dat de rechtspraak algemeen beslist dat wanneer het ontgensprekelijk inzicht van den wetgever is de beteugeling van een feit te handhaven, de niet gewijzigde bepalingen van de wet van kracht blijven;

Dat het inzicht van den wetgever het feit voorzien door art. 146 van het oude reglement voort te beteugelen onomwonden blijkt uit de overname van dit artikel in zijn geheel en met zijn eigen bewoordingen, zonder eenige wijziging, ook niet in den titel die het voorafgaat;

Dat insgelijks ten onrechte, betichte inroeft dat art. 146 wegens onbruik als niet meer van toepassing moet worden aanzien; dat onbruik de strafwet niet vernag op te heffen, deze wetten zijnde van openbare orde; dat wanneer eene strafwet niet van toepassing is gebleven tijdens ettelijke jaren het kan zijn oíwel omdat het voorziene misdrijf niet werd bedreven, óíwel omdat de politie of het openbaar ministerie misbruikelijk nagelaten heeft de beteugeling ervan in te zetten (Faider B. J. d. VI bl. 1570. Huis d. I. n° 248);

Maar aangezien blijkt uit proces-verbaal 191 der politie van Brussel, dat adjunct-politiëcommissaris Lefèbvre bevonden heeft op 1ste Mei 1932, dat aan den gevel van het gebouw « Vlaamsch Huis », Groote Markt, 16, eene vlag wapperde zonder toelating van het gemeentebestuur;

Dat het proces-verbaal niet vermeldt of deze vlag door het vallen kon hinderen, maar dat het was « un drapeau jaune au lion noir », eenige bijzonderheid aangestipt;

Aangezien deze omstandigheid niet van aard is om aan te duiden dat de vlag zeker gevaar opleverde van te vallen;

Dat alleen worden verboden door art. 146 van het algemeen politiereglement van 2 Maart 1925 — het welk de betichting rechtvaardigen kan — de vlaggen of andere voorwerpen die door het vallen kunnen hinderen (zie dat reglt. par. 14). Dat deze omstandigheid die het misdrijf zou kunnen uitmaken, in de elementen der zaak niet wordt bespeurd;

Dat het wapperen van eene vlag waarvan de kenmerken bestaan uit een gele kleur en een zwarte leeuw geen inbreuk maakt op de wet, en zelfs onder de hoede van de grondwettelijke vrijheidsbepalingen wordt beschermd;

Door deze beweegredenen:

Gezien het artikel 176 van de crimineele rechtvordering waarvan de voorzitter de beschikkingen heeft aangeduid;

Uitsprekende tegensprekelijk:

Stelt te niet het vonnis waarop beroep;

Spreekt beroeper vrij zonder kosten.

Belast het Openbaar Ministerie met de uitvoering van het tegenwoordig vonnis, voor zooveel het hem aangaat.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE DENDERMONDE

14 JANUARI 1933.

Voorzitter: M. Van Ginderachter.
Rechts: M.M. Van Winckel en Matthys.
Pl.: Mter Debeuckelaere t/Mter De Vos.

**UITERSTE WILSBESCHIKKING. — LEGAAT
VAN 'S ERFGENAAMS ZAAK. — RECHTSGEL-
DIGHEID. — VOORWAARDELIJK LEGAAT.**

De beschikking waarbij de erflater aan zijnen erfgenaam de verplichting oplegt, gedurende een tijdsbestek van negen achtereenvolgende jaren, een huis, welk aan dien erfgenaam toebehoort, door eenen bijzonderen legataris te laten bewonen, is geen legaat van eens anders «zaak».

Het legaat der zaak van den natuurlijke of ingestelden erfgenaam is overigens rechtsgeldig wanneer het, binnen de perken van het beschikbaar gedeelte, als last wordt opgelegd.

Het legaat eener geldsom, in geval de erfgenaam zich aan den last zoude onttrekken, is geene bloote toekenning van het vermogen om op die wijze den legataris van het recht op bewoning te voldoen maar wel een afzonderlijk legaat, onder opschorsende voorwaarde, welk het hoofdlegaat vervangt in geval hetzelfde niet ten uitvoer wordt gebracht.

Dergelijke uiterste-wilsbeschikking is volkomen wettelijk.

De Brouwer-Van Hoorebeke t/ Possemiers en C.

Gehoord partijen in hunne middelen en beslitselen;

Gezien de processtukken;

Overwegende dat de eisch strekt tot betaling door de erfgenaamen van Josephine De Letter, overleden in Lede, den 12 October 1930, van: 1°) de som van 17.136 fr.; 2°) een legaat van 10.000 frank; 3°) de gerechtelijke intresten te rekenen van den dag van het overlijden;

Overwegende dat verweerders opwerpen: dat Edgard Blanquaert, echtgenoot van eene der erfgenaamen, overleden is in den loop van het geding en dat Celine De Letter, ook erfgename van Josephine De Letter, reeds gestorven was op het oogenblik van hare dagvaarding; dat geene intresten verschuldigd zijn op de som van 17.136 fr. waarvan de betaling nooit is geweigerd, maar wel integendeel is aangeboden geweest; dat het legaat van 10.000 fr. nietig is;

Aangaande de eerste opwerping:

Overwegende dat Edgard Blanquaert enkel in rechte was geroepen om zijne vrouw bij te staan en te machtigen; dat Celine De Letter als eenige erfgenaamen de andere verweerders heeft nagelaten, zoodat hun afsterven noch op den grond der zaak, noch op de rechtspleging eenigen invloed heeft gehad; maar dat nochtans de kosten der dagvaarding aan Celine De Letter betekend noodeloos zijn geweest;

Aangaande de tweede opwerping:

Overwegende dat verweerders erkennen de som van 17.136 fr., verschuldigd te zijn; dat er, weliswaar, is aangeboden geweest deze som te betalen, maar dit enkel ten titel van dading en op voorwaarde dat aanleggers aan het legaat van tien duizend frank zouden verzaken; dat in die omstandigheden het aanbod niet voldoende is;

Aangaande de derde opwerping:

Overwegende dat bij haar openbaar testament, ontvangen door notaris Moyersoën, te Lede, den 20 December 1922, de decujus aan eischers legateert: « het recht mijn huis met » hof, thans door mij bewoond, gestaan en ge- » legen te Lede-Dorp, voor eenen termijn van » 9 achtereenvolgende jaren, ingang nemende » den dag van mijn overlijden, te blijven be- » wonen, zonder huishuur, noch pacht te moe- » ten opbrengen. In geval mijne wettige er- » genamen dit legaat niet wilden uitvoeren, » dan geef ik, make en legatee, vrij van alle » successierechten, aan voornoemde August » De Brouwer en aan zijne huisvrouw Emma » Van Hoorebeke... eene som van tien duizend » frank. In geval van verkoop door mijne erf- » genamen van voorschreven huis, binnen zelf- » den termijn van 9 jaren, zal voormelde som » van 10.000 frank onmiddellijk eischbaar zijn » door de voornoemde legatarissen »;

Overwegende dat de decujus vruchtgebruiker was van het kwestieuze huis, waarvan de naakte eigendom aan hare erfgenaamen behoorde;

Overwegende dat verweerders staande houden dat het voorwerp van het legaat enkel en uitsluitelijk bestaat in het recht gedurende 9 jaren het huis te bewonen; dat, — gelet op de woorden: « in geval mijne wettige erfgenaamen dit legaat niet wilden uitvoeren », — de betaling eener som van 10.000 fr. slechts « in facultate solutionis » ligt; dat het legaat van het recht om het huis te bewonen nietig is en omdat, het vruchtgebruik geëindigd zijnde, de decujus over eene eigenschap, zooals het bewonen van het huis, niet meer mocht beschikken, en omdat het legaat als voorwerp heeft eene zaak van derden, namelijk van de erfgenaamen, eigenaars van het huis (art. 1021 B.W.);

Overwegende dat verweerders daaruit besluiten dat, — het legaat van het recht om het huis te bewonen nietig zijnde, — de vrijstaande verbinten om de 10.000 frank te betalen ook komt te verdwijnen;

Maar overwegende, eerst en vooral, dat de bewoording van het testament twee legaten insluit; het een, het hoofdlegaat, zuiver en eenvoudig; het ander, het vervangend legaat, onder opschorsende voorwaarde, te weten: de gebeurlijke weigering der erfgenaamen het eerste legaat ten uitvoer te brengen;

Overwegende, verder, dat de decujus niet heeft beschikt, in hare hoedanigheid van vruchtgebruiker, over eenig recht dat zij uit dien hooft bezat, noch eens anders «zaak» heeft gelegateerd, maar dat zij, bij testament, aan hare erfgenaamen, als last, de «verplichting» heeft opgelegd om aan hare legatarissen gedurende negen jaar het genot van het bewuste huis «te verschaffen»;

Overwegende dat, zelfs indien men het recht om het huis te bewonen zoude moeten aanzien als zijnde eene «zaak» van de erfgenaamen, eigenaars dier woning, er nog dient opgemerkt te worden dat de rechtsieer aanneemt dat het legateeren van 's erfgenaams zaak geldig is wanneer zulks onder wisselkeus geschiedt (Daloz, Rép., V° Disp. entre vijs et test. N° 3765), of, binnen de perken van het beschikbaar gedeelte, als last wordt opgelegd (Toullier, T. 5; N° 517; Delvincourt, T. 2, blz. 576; — Troplong, T. 3, N° 1948; — Poujol, N° 3; — Vazeille, N° 4; — Coin Delisie, N° 17; — Massé et Vergé, T. 3, bl. 445, nota 4; Aubry et Rau, T. 7, bl. 675, nota 14; — Demolombe T. 4, N° 688; — Laurent T. 14, N° 131; — Baudry et Collin, T. 2, N° 2520; — Bufnoir, note, Sirey 1880.241; — Huc, T. 6 N° 349; — Planiol, T. 3, N° 2806; Rép. gén. droit français, V° Legs, N° 1330; — Arntz, T. 11, N° 2085; — Pand. franç., V° Donation, N° 8454);

Overwegende, ten slotte, dat het legateeren eener geldsom voor het geval dat de erfgenaam

naam den hem opgelegden last niet zoude ten uitvoer brengen, op geene wijze tegen de Wet strijdt (Aubry et Rau, T. 7 bl. 675, note 13); Demolombe, T. 4, N° 683; — Laurent, T. 14, N° 130 en volg.; — Baudry et Colin, T. 2, N° 2215; — Arntz, loc. cit.; — Thiry, T. 11, N° 449; — Huc, loc. cit.);

Aangaande de intresten:

Overwegende dat de gerechtelijke intresten enkel verschuldigd zijn van op het oogenblik der dagvaarding; dat, overigens, vroeger, verweerders nooit in mora zijn gesteld geweest en nooit eene regelmatige vordering tot afgifte van het legaat werd ingesteld;

Om deze redenen:

De Rechtbank, Ooile Possemiers, echtgenoot Jan de Jaeger, voor zooveel noodig, machtigende om in rechte te staan, alle verdere en tegenstrijdige beslitselen aan de hand wijzende, en namelijk verweerders aanbod als onvoldoende verwerpende, veroordeelt verweerders om, naar verhouding hunner erfelijke aandeelen, aan aanleggers te betalen de sommen van zeventien duizend honderd zes en dertig frank en tien duizend frank, met de gerechtelijke intresten, respectievelijk van negen en twintigsten Mei en twaalfden Juni 1900 één en dertig af;

Ontzegt aanleggers het meer gevorderde als ongegrond;

Verwijst verweerders tot de kosten, met uitzondering diergene der dagvaarding van Celine De Letter, welke ten laste van aanleggers zullen blijven. Die kosten op taxaat;

Verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande alle verhalen en zonder borg, uitgenomen wat de kosten betreft.

Fiskale Kroniek

DE BEVOEGDHEID DER RECHTBANKEN WEGENS MET HET ZEGEL GELIJGESTELDE TAKSEN

Een wetboek van 2 Maart 1927, een algemeene verordening van 3 Maart 1927 ter zake met het zegel gelijkgestelde taksen geven geen opheldering betreffende den bevoegden rechter. In het wetboek wordt wel door artikel 39 een procedure voorzien voor de terugbetaling der taksen in vier bepaalde gevallen, en deze procedure wordt bij het fiscaal bestuur aanhangig gemaakt. Deze vier gevallen zijn echter de volgende: 1) indien de verkoop niet volledig uitgevoerd werd bij gebrek der volledige afbetaling van koopsom en kosten; 2) bij vernietiging of verbreking van den koop door een vonnis dat kracht van gewijsde verkreeg; 3) bij verbreking van den koop vóór de levering of tengevolge van een weigering bij de toezending, de waren in ontvangst te nemen; 4) bij onregelmatige vernietiging der zegels of bij het verbruik van zegels boven de wettelijk verschuldigde. Dit zijn kennelijk gevallen waar, zonder een uitdrukkelijken tekst, geen terugbetaling zou mogelijk zijn op grond der beginselen die bij de fiscale heffingen worden toegepast. Laten wij even op de strenge beginselen van het registratierecht terugdenken. Verbruikte zegels worden principieel niet teruggegeven. Deze procedure is dus een uitzonderlijke die noodzakelijk mijns inziens het verbruik van zegels vooropstelt. In dit geval is er dus een administratieve procedure voorzien die genoemd wordt door het wetboek: «demande en remboursement».

Artikel 49 van het zellide wetboek schijnt geen «demande en remboursement» te voorzien maar een «action en restitution». Dit artikel luidt als volgt: «L'action du trésor en paiement de la taxe établie et des amendes prononcées par la présente loi se prescrit par dix ans à compter du jour où l'action est née. Toute action en restitution de la taxe et des amendes se prescrit par deux ans à compter du jour du paiement.»

Wat duidelijk uitwijst dat er dus twee proceduren zijn blijkt uit den tijd gesteld voor de twee vorderingen. Terwijl de «action en restitution» verjaart bij het einde van het tweede jaar na de betaling, zegt artikel 39 voor de «demande en remboursement»: «Cet arrêté royal détermine les conditions auxquelles est subordonné le remboursement et, dans la limite maximum de deux ans à compter de l'annulation des timbres, les délais endéans lesquels il doit être demandé.» De aanvraag tot terugbetaling kan elders bij Koninklijk Besluit slechts worden toegelaten binnen een korteren tijd. Het beperkte karakter der aanvraag tot terugbetaling vloeit eigenlijk even duidelijk uit het duidelijk omschrijven der vier gevallen waarin deze aanvraag mogelijk is. Art. 49 spreekt echter van «Toute demande en restitution» en is een nuttelooze dubbelganger indien het ook de procedure van artikel 39 omvat. Het lijkt duidelijk dat aldus dienen onderscheiden: 1) de terugbetaling in de vier gevallen

waarin de belastingbetaler zegels verbruikte vrijwillig en desniettemin bij uitzondering terugbetaling mogelijk is louter door een administratieve procedure. Of er in deze gevallen een verhaal mogelijk is bij de gewone rechtbank lijkt mij zeer twijfelachtig in dit geval.

2) Gaat de vordering van rechten uit van het bestuur, dan wordt een dwangbevel uitgegeven en heeft mijns inziens de belastingbetaler een dubbel uitweg: 1) verzet betekenen tegen het dwangbevel en door dit verzet het geschil voor de gewone rechtbank aanhangig maken. 2) Wordt op het dwangbevel de gevorderde som betaald dan zijn er geen zegels verbruikt en dan is mijns inziens eene vordering mogelijk op grond van artikel 49. Hier ligt dus gansch het debat.

Maar hoe zal deze «action en restitution» worden ingespannen. Het wetboek zegt het niet. Wij leeren dit echter uit de hoofding: met het zegel gelijkgestelde taksen. Wij hoeven dus de wetten betreffende het zegel na te kijken. Daar ook vinden wij benevens uitzonderlijke terugbetalingen als b.v. in artikel 41 der wet van 10 Augustus 1923, en art. 78 van het wetboek betreffende het zegel van 28 Maart 1891, duidelijk de procedure voor de gewone rechtbank opengesteld door artikels 59 en 60 der wet van 25 Maart 1891, de grondwet ter zake het zegel. Art. 59. «Les procès verbaux dressés par les préposés de l'administration pour constater les contraventions, font foi jusque preuve du contraire.

Le recouvrement des droits et amendes est poursuivi par voie de contrainte. La contrainte est décernée et rendue exécutoire l'opposition y est faite et les instances sont introduites et jugées comme en matière d'enregistrement.

Art. 60. «La prescription de toute demande de droits et amendes, de toute demande en restitution de droits et amendes indument perçus et des poursuites, est déterminée comme en matière de droits d'enregistrement.»

Wij worden dus naar het Registratierecht verwezen. De gewone rechtbank is bevoegd en de geschillen worden haar onderworpen:

1) door het verzet op een dwangbevel, of een dagvaarding na dwangbevel. Zonder dwangbevel geen vordering. (Schickx. Dictionnaire des droits d'enregistrement. V° Instances. N° 48).

2) door dagvaarding tot terugvordering van ten onrechte geïnde rechten. (loc. cit. N° 51). Hier is het innen voldoende ook zonder dwangbevel.

Zijn deze principen duidelijk, bij de toepassing is wel een aarzeling mogelijk. Een auto wordt verkocht aan een taxivoerder die slechts 1 % dient te betalen. Het bestuur betwist de hoedanigheid van den taxivoerder en wil de luxetaks 6 % toegepast zien. Twee gevallen kunnen zich voordoen:

1) de verkoper weigert de bijvoeglijke zegels toe te passen. Het beheer vaardigt een

dwangbevel uit. De belastingbetaler heeft dan twee wegen : door verzet op het dwangbevel of door rechtstreekse dagvaarding het geschil voor de rechtbank brengen. Daarmee lijkt mij geen twijfel te bestaan. Er zou dus dienen op die wijze gehandeld.

2) De verkoper geeft voldoening aan het beheer, plakt de bijvoeglijke zegels en eischt de betaling der zegels van den koper. Artikel 8 van het wetboek van 2 Maart 1927 zegt immers : «Le vendeur et l'acheteur sont, vis à vis du fisc, solidairement tenus du paiement de la taxe. Le vendeur est tenu d'en faire l'avance dans les cas et suivant les modes établis par le présent titre.»

Hier stelt zich dus een zeer eigenaardige vraag. Door het plakken der zegels door den verkoper eigenmachtig handelende op het verzoek van het bestuur kan beweerd worden dat wij vallen onder artikel 39. N° 4 «Lorsque les timbres employés ont été annulés de façon irrégulière on représentant (sic) une somme supérieure à celle légalement due.» De verkoper zou aldus door het niet afwachten van een dwangbevel de deur der gewone procedure gesloten hebben en slechts de administratieve aanvraag der terugbetaling mogelijk maken.

Wij staan dan tegenover twee vorderingen : de verkoper neemt zijn verhaal tegen den koper. Dat lijkt mij ongetwijfeld een burgerlijke zaak te zijn die onder de bevoegdheid valt der burgerlijke rechtbank qualitate quo (1). De koper kan beweren dat de verkoper het recht niet had de zegels te plakken vrijwillig daar het dwangbevel de gewone procedure open liet.

De verkoper kan ook terugbetaling vragen der ten onrechte toegepaste zegels, bij middel der administratieve procedure die artikel 39 regelt. Hij krijgt natuurlijk ongelijk vermits het Bestuur de toepassing der verhoogde heffing geeischt heeft. Wat gebeurt er dan ? Hier rijst een zeer belangwekkend dilemma op :

Wordt door deze afwijzing der aanvraag tot terugbetaling het geding bepaald afgesloten en kan het Bestuur niet meer gedagvaard worden tot de terugbetaling der ten onrechte geheven taksen, dan volgt daaruit dat een verkoper nooit mag gevolg geven aan een verzoek van het Bestuur tot bijvoegelijke taksen dan met toestemming van den koper. Stemt hij niet toe dan dient het dwangbevel afgewacht ten einde op die wijze het geding voor den gewonnen rechter te zien brengen.

Blijft na het afwijzen der aanvraag bij het Bestuur, een dagvaarding mogelijk «en restitution de droits... indument percus» dan kan natuurlijk de verkoper vrijwillig gevolg geven aan den eisch van het Bestuur vermits de procedure overreind blijft.

Voorzichtigheidshalve zal dus de verkoper zonder toestemming van den koper geen betwiste rechten betalen door het plakken van zegels, want dit plakken wordt een bevoegdheidscataclysmie. Het dwangbevel blijft een opfrisschend medicijn om tot fiscale gezondheid te komen.

Laten wij de rechtspraak op dit stuk afwachten en schuilen intusschen de belastingbetalers onder de veilige beschutting van het dwangbevel !

THUYSBAERT Prosper.

(1) Een vrederechter zou zich, naar ons gemeld wordt door een lezer, onbevoegd hebben verklaard in deze vordering tot verhaal.

Bestuurlijke rechtspraak

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN. — 1932. — BOUCHOUT. — HERVORMING VAN EEN BESLISSING DER BESTENDIGE DEPUTATIE VAN DEN PROVINCIERAAD VAN ANTWERPEN. — VERKIESBAARHEIDSDOMICILIE.

Het verkiesbaarheids-domicilie is daar waar belanghebbende zijn beroep uitoefent, waar zijne familie woont, en waar volgens art. 102 en volg. van het B.W. het burgerlijk domicilie is. De inschrijving op de registers van den burgerlijken stand, en het nemen eener fiktieve woonst zijn niet voldoende om het verkiesbaarheids-domicilie te wijzigen.

Gelet op de beslissing, dd. 23 November 1932, waarbij de bestendige deputatie van den provincieraad van Antwerpen de verkiezingen, die op 9 October 1932, te Bouchout werden gehouden, heeft goedgekeurd na eene reclamatie, ertoe strekkende om, bij gebrek aan domicilie, een der verkozenen, den heer Frans Mattheessens onverkiesbaar te doen verklaren, te hebben van de hand gewezen ;

Gelet op het beroep tegen deze beslissing, op 29 November 1932, door den gouverneur der provincie aangetekend ;

Gelet op Ons besluit van 24 December 1932, waarbij een onderzoek omtrent het verkiesbaarheidsdomicilie van den heer Mattheessens is gelast ;

Overwegende, dat de bestendige deputatie, om te beslissen dat de heer Mattheessens zijn verkiesbaarheidsdomicilie te Bouchout heeft, er zich op beroept dat belanghebbende zich eenige dagen vóór de verkiezingen heeft laten overschrijven op de bevolkingsregisters dezer gemeente en aldaar eene kamer in huur heeft genomen ;

Overwegende dat, volgens de bestaande rechtspraak, de inschrijving op de bevolkingsregisters geenszins volstaat tot het verwerven van het verkiesbaarheidsdomicilie, indien de belanghebbende tevens niet zijn wezenlijke woonplaats ter plaatse van de inschrijving heeft gevestigd ; dat, inderdaad, onder verkiesbaarheidsdomicilie moet verstaan worden het domicilie zooals dit door het Burgerlijk Wetboek, artikel 102 en volgende, is bepaald, d. w. z. de plaats waar iemand het middelpunt heeft zijner gehechtheid, zaken en belangen ;

Overwegende dat uit het ter plaatse ingestelde onderzoek is gebleken, enerzijds, dat M. Mattheessens te Bouchout enkel een slaapkamer gehuurd heeft, dewelke, zoo hij persoonlijk daarin al van tijd tot tijd den nacht in de gemeente heeft kunnen doorbrengen, klaarblijkelijk veel te klein is om er zijn gezin, dat uit vier personen bestaat, in onder te brengen ; dat feitelijk de vrouw en de drie kinderen van belanghebbende niet alleen nooit bedoelde kamer hebben betrokken, maar op de bevolkingsregisters van Antwerpen zijn ingeschreven gebleven ; dat daaruit komt vast te staan dat belanghebbende nooit eraan gedacht heeft zijn huiselijken kring te Bouchout te vestigen ; dat, anderzijds, M. Mattheessens met de zijnen te Antwerpen, waar hij het beroep van advocaat uitoefent, is blijven wonen in het door hem gehuurde huis ; dat hij dus in genoemde stad het centrum van zijn familieleven en van zijn belangen en diensgevolge zijn voornaamste vestiging heeft behouden ;

Overwegende dat deze bevindingen er van laten blijken dat de heer Mattheessens op den dag der verkiezingen niet te Bouchout, maar wel te Antwerpen, zijn burgerlijk domicilie bezat en het aldaar sindsdien is blijven behouden ; dat hij diensgevolge niet de bij de wet gestelde voorwaarden vervult om tot lid van den raad dezer laatste gemeente te worden verkozen ;

Gelet op de artikelen 65, 3°, en 76 van de gemeentekieswet ;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandse Zaken,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. Voornoemde beslissing van de bestendige deputatie van den provincieraad van Antwerpen, dd. 23 November 1932, wordt hervormd voor zoover zij geloofsbrief van den heer Frans Mattheessens, tot gemeenteraadslid van Bouchout, goedkeurt.

Voor het overige wordt zij bekrachtigd.

De eerste opvolger van lijst 2 zal, na aanvullend onderzoek zijner geloofsbrief van den nieuwen gemeenteraad, geroepen worden om de ten gevolge van de onverkiesbaarheid van den heer Mattheessens onbezet gebleven plaats in te nemen.

Melding hiervan dient gemaakt in het notulenboek der bestendige deputatie op den rand der hervormde akte.

Art. 2. Onze Minister van Binnenlandse Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, den 7 Februari 1933.

NOTA : Om kiezer te zijn bij de gemeenteverkiezingen vereischt de wet dat men sinds zes maanden in de gemeente gehuisvest weze. (Wet van 15 April 1920, art. 1).

Om verkiesbaar te zijn worden dergelijke voorwaarden niet gesteld : men moet enkel «gehuist zijn in de gemeente». Algemeen wordt echter aangenomen dat de werkelijke huisvesting moet bestaan op het oogenblik der indiening der lijsten, dit is dus : veertien dagen vóór de verkiezingen.

Waar er voor een nieuw-ingezetene, die buiten zijne nieuwe woonst geen enkele verblijfplaats, noch zetel van bezigheden behoudt, geene moeilijkheden kunnen bestaan omtrent zijne «werkelijke woonst», rijst er twijfel daar waar de belanghebbende meerdere verblijfplaatsen heeft.

De wetgever heeft deze moeilijkheid opgelost in art. 63 der wet van 12 April 1894 (nu art. 22 van het kieswetboek), en wel als volgt :

«Wanneer een burger verschillende gewone verblijven heeft, is zijne kieswoonplaats die waar hij een gemeentelijk kiesmandaat vervult ; indien zulks het geval niet is, in de gemeente waar de zetel is van zijn ambt, van zijne betrekking, van zijn beroep, van zijnen handel of van zijne nijverheid ; in elk ander geval heeft hij zijne kieswoonplaats in de gemeente waar zijn hoofdverblijf is.»

1. Als eerste regel verkiest de wetgever dus de gemeente waar de belanghebbende een kiesmandaat vervult. Dit kon hier niet ingeroepen worden : het mandaat gaat pas in na de eedaflegging ; en deze kan slechts geschieden na goedkeuring der verkiezingen, nazicht der geloofsbrief van de Bestendige afvaardiging (onder voorbehoud van beroep bij den Koning). Het feit van verkozen te zijn kan dus niet gelijkgesteld worden met de vervulling van een kiesmandaat.

2. Als tweede regel geeft de wetgever het beginsel dat de kieswoonplaats daar is waar de belanghebbende de zetel heeft van zijn ambt, van zijne betrekking, van zijn beroep, van zijnen handel of van zijne nijverheid.

Deze tweede tekst was hier zonder eenigen twijfel van toepassing waar het Koninklijk besluit vaststelt dat de belanghebbende te Antwerpen «zijn beroep uitoefent». Deze vaststelling zou hier, o.i. volstaan hebben, en alle verdere overwegingen zijn dan ook overbodig. (Zie besprekingen der wet van 12 April 1894, Pasinomie 1894, bl. 226 en v.).

Zie echter een arrest van het Hof van Cassatie van 29 Juni 1926. (Pas. 1927/1/29).

3. Eindelijk wordt er verder in het Koninklijk besluit onderzocht, waar het hoofdverblijf is van den belanghebbende. De bestanddelen hierover aangehaald door het Koninklijk besluit laten hierover niet den minsten twijfel bestaan.

Wij verwijzen nochtans naar het Koninklijk besluit van 27 September 1932 (R.W. 8 Januari 1933) en de beslissing der Bestendige afvaardiging van Oost-Vlaanderen (R.W. 29 Januari 1933).

I. V.

Uit de Pers

De taalregeling in Gerechtszaken

Wij lezen in de Morgenpost van 16 dezer de hiernavolgende mededeeling, die ons laat verhopend dat de zoolang verwachte oplossing voor wat de vervlaamsching van het gerecht betreft binnen kort zal kunnen verwezenlijkt worden.

* * *

DE TALENKENNIS DER BRUSSELSCHER MAGISTRATEN

In verband met de vergadering van Dinsdag van de bevoegde kamercommissie welke belast is met de voorbereiding van de oplossing van het talenvraagstuk in gerechtszaken vestigt men onze aandacht er op dat de nieuwe formule inzake de waarborgen uit oogenpunt van talenkennis te eischen van de Brusselsche magistraten, reeds de volgende week aan de Kamercommissie zal kunnen voorgelegd worden.

Zij komt in hoofdzaak neer op een verzwaaring van het examen dat door de kandidaten moet afgelegd worden voor de benoeming en waarbij zij bewijs van de talenkennis leveren.

Men zal zich herinneren dat krachtens den aanvankelijken tekst Marck de magistraten die hunne kandidatuur in Wallonië stelden enkel bewijs zouden moeten leveren van hunne grondige kennis van het Fransch, terwijl de kandidaten in Vlaanderen alleen een grondige kennis van het Nederlandsch dienen te getuigen. Wat Brussel betreft werd de grondige kennis vereischt van de twee talen.

In de nieuwe formule wordt dat alles gehandhaafd, maar de examens, waarvan de stof uitgebreid wordt tot een grooter aantal vakken, zouden niet meer afgenomen worden door een universitaire of centrale jury maar door een bijzondere jury die meer waarborgen biedt wat betreft de strengheid van de beslissingen.

Het is wel verstaan dat de kandidaten in Vlaanderen van het examen zijn ontslagen indien ze hunne rechtsstudies in het Nederlandsch hebben gedaan. Hetzelfde geldt voor de kandidaten in Wallonië die hun rechtsstudies in het Fransch hebben gedaan.

Wat Brussel betreft, zijn de kandidaat-magistraten ontslagen van het examen over kennis van de taal waarin zij hunne studies hebben gedaan.

Het feit dat men het hierover in beginsel reeds eens blijkt te zijn wijst er op dat de commissie feitelijk spoediger met haar werkzaamheden zal opschieten dan sommige harer leden Dinsdag namiddag na de vergadering in het vooruitzicht stelden.

Bibliographie

Mr. G. ANDRE DE LA PORTE : Recht en Rechtsbedeeling in Nederlandsch-Indië. — Handleiding bij de beoefening van het Nederlandsch-Indische Privaat- en Strafrecht. (N.V. Boekhandel V.H. Gebr. Belinfante te 's Gravenhage). 1933.

Deze handleiding bij de beoefening van het Nederlandsch-Indisch privaatrecht en strafrecht van de hand van Mr. G. André de la Porte, oud-hoogleraar aan de Rijksuniversiteit te Leiden versijnt thans in een tweede herziening. De schrijver is er uitstekend in gelukt grondige degelijkheid te paken aan duidelijke bevattelijkheid. Ieder weet welke merkwaardige ontwikkeling de rechtsbedeeling in Nederlandsch-Indië heeft doorgemaakt en hoe het evenwicht tusschen de Europeesche en de Indische rechtspraak in de Nederlandsche koloniën is tot stand gekomen.

Een koloniaal land zooals het onze heeft er zonder eenigen twijfel het grootste belang bij dat zijn juristen die zich bezighouden met de studie van het koloniaal recht, volledig zouden ingewijd zijn in de rechtstoepassing zooals ze in Nederlandsch-Indië geschiedt.

Men kan stellig geen beter boek ter hand nemen om het Nederlandsch-Indisch privaatrecht en strafrecht te leeren kennen, dan het werk van Mr. André de la Porte.

In een eerste hoofdstuk worden de hoofdbeginselen uiteengezet van recht en rechtspraak in N. I. en gewezen op het verschil tusschen gouvernementsrechtspraak en zoogenaamde inheemsche rechtspraak.

De rechtsbronnen voor beide gebieden worden onderzocht en een belangrijke uiteenzetting wordt gewijd aan de conflicten van wetgeving en de toepasselijkheid van vreemd recht. Daarna geeft schrijver ons een geschiedkundig overzicht van de rechtsontwikkeling in de Nederlandsche kolonie. Sedert 1920 is de bevolking naar haar rechtstoestand ingedeeld in drie hoofdgroepen. Europeanen, inlanders en vreemde Oosterlingen, en schrijver spreekt zakelijk en klaar de rechtsvormen die op elke groep toepasselijk zijn en waarbij zich zoowel in strafrecht als in burgerlijk recht belangrijke afwijkingen voordoen.

Deze onderscheidingen berusten op ethnografische en traditionele factoren en de studie van deze stof is voor onze juristen zoo volkomen nieuw dat de uiteenzetting ervan onze nieuwsgierige belangstelling voortdurend prikkelt.

Schrijver wijst op het streven dat thans bestaat het recht in Indië volledig te uniformeren en hiernede is reeds een begin gemaakt door het instellen van landgerechten ter behandeling van overtredingen en kleine misdrijven door wie ook gepleegd.

Op 1 Januari 1918 trad het nieuwe strafwetboek in werking dat zonder onderscheid op alle groepen der bevolking van toepassing is. In 1923 verscheen ook een ontwerp van gemeenfeerd Burgerlijk Wetboek dat echter niet in voege kwam en waarop Prof. Van Vollenhoven een vernietigende kritiek uitbracht het bestempelen als juridisch confectiewerk.

De rechtspraak in N. I. is nog heden ten dage dualistisch en geschied door een dubbel stel rechters : Europeesche en Indische. De bevoegdheden van beide jurisdicties worden door schrijver uitvoe-

rig uiteengezet. Aandacht wordt ook gewijd aan godsdienstige en militaire rechtspraak.

Deze zoo uitgebreide stof is door schrijver gekneed in een betrekkelijk klein boekje van 152 blz. Dat er eene tweede uitgave van dit werk noodig was bewijst de degelijkheid van de behandelingswijze, en het feit dat het boek bijgewerkt is tot op 1 Augustus 1932 maakt het tot een onmisbaar werktuig voor al diegenen die belang stellen in de vraagstukken van het koloniaal recht. R. V.

Balieleven

Vlaamsch pleitgenootschap der Brusselsche balie

Wij vernemen met genoegen dat het Bestuur van het Vlaamsch Pleitgenootschap te Brussel beslist heeft opnieuw regelmatig zitting met pleitoelingen in te richten. Eene eerste vergadering zal plaats hebben in het lokaal der Eerste Kamer van het Beroepshof op Woensdag, 22 Maart aanstaande, te 3 uur.

Mters Verougstraete en Luc Peereboom zullen er pleiten.

De Brusselsche confraters en vooral de stagiaires worden dringend uitgenodigd deze vergadering te willen bijwonen.

Jonge balie te Brugge

VERGADERIN VAN 14 MAART 1933

Op 14 Maart 1933 hield de Jonge Balie haar gewone vergadering te zes ure 's avonds in de boekenzaal van de balie.

De voorzitter opende de vergadering en dankte de leden om hun meer dan gewone opkomst. Vooral dankte hij de leden die niet in Brugge zelf waren en toch opgekomen waren voor deze vergadering.

Deze vergadering was wederom uitsluitend gewijd aan verslagen over de jongste rechtspraak.

De verslagen werden uitgebracht door Mter Verougstraete, junior over burgerlijk recht, door Mter Biondeel over handelsrecht en door Mter van den Bussche over nijverheidsrecht.

Nadat het programma voor de twee volgende vergaderingen vastgesteld was ging de vergadering uiteen tot de volgende maand.

Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen

De Vlaamsche Conferentie hield een gezellige vergadering op Woensdag, 8 dezer. De Ondervoorzitter Mter L. Elebaers verontschuldigde den Voorzitter Mter A. Hilten die, om reden van ongesteldheid, nog steeds verhinderd is het voorzitterschap waar te nemen. De d.d. Voorzitter verwelkomt de talrijke aanwezigen en huldigt in de eerste plaats den aanwezigen Eerevoorzitter Mter Hector Le Bon. Daarna wordt het woord verleend aan Mter Rob. van de Putte die een bondig maar glashelder overzicht geeft van de twistvragen welke opgerezen zijn rondom het begrip van het politiek misdrijf. De bevoegde spreker stelt vast dat de bepaling van het politiek misdrijf verschilt naargelang men het beschouwt met het oog op de bevoegdheid van het Assisenhof of naargelang de uitvoerende macht zal te beslissen hebben over de uitlevering van vreemde misdadigers. Wanneer anderzijds het penitentiair regiem op de politieke misdadigers moet worden toegepast, wordt alweer een andere opvatting van het politiek misdrijf waargenomen. Spreker zoekt tevergeefs den wettelijk welke het politiek misdrijf bepaalt of omschrijft. Hij pleit echter zeer wel sprekend de eenmaking van het begrip zoowel voor de bevoegdheid als voor de uitlevering en de strafuitvoering. Volgens Mter van de Putte moet als politiek misdrijf worden aanzien elke aanval tegen de politieke orde met het oog op de vervanging dezer politieke orde door een andere welke, volgens de meening van den dader, beter is dan het aangevochten regiem.

Een korte gedachtenwisseling volgde op deze belangwekkende spreekbeurt.

De Voorzitter dankte Mter van de Putte en wenschte hem geluk met de verschijning van zijn omvangrijk werk over het besproken onderwerp, waarmee onze jonge confrater niet enkel een glansrijken doctorstitel in de sociale en politieke wetenschappen behaalde, doch ook door den Staat als laureaat werd uitgeroepen in den prijkskamp voor de reisbeurzen.

Daarna gaf de Voorzitter enkele mededeelingen over de aanstaande jubelfeesten onzer conferentie. In den loop van het jaar 1935 zal onze vereniging met grooten luister haar vijftigjarig jubileum vieren. Met algemeene instemming der vergadering werd Mter Franck gelast met de aanstelling der Feestcommissie met Mters Stryckers en Stockmans als vleugeladjutanten. De feestcommissie wordt eerstdaags aangevuld en zal daarna voor den dag komen met een plan van werking.

Er wordt verder medegedeeld dat de Balie aan onze Conferentie een lokaal zal voorbehouden in het Gerechtshof. Hierover zullen nadere inlichtingen volgen. Met instemming van heel de vergadering wordt voorgesteld dit lokaal te noemen «Zaal Emiel Schiltz» ter nagedachtenis van onzen bevreunden Confrater die gedurende zoovele jaren de ziel onzer Conferentie is geweest.

De vergadering wordt geheven rond 11 uur.

Rechterlijk leven

Bij Koninklijke besluiten van 8 Maart 1933 : Zijn benoemd voor een nieuwen termijn : Tot voorzitter der rechtbank voor oorlogsschade te Brussel, de heer Scheyven ; Tot voorzitter der rechtbank voor oorlogsschade te Ieperen, de heer Petit ; Tot griffier bij de rechtbank voor oorlogsschade te Lulk, de heer Gerardy ; In de rechtbank voor oorlogsschade te Brussel is de door den heer Orlanne voorgezeten kamer afgeschaft. Bijgevolg wordt een einde gesteld aan het mandaat van den heer Orlanne, ondervoorzitter van die rechtbank ; In de rechtbank voor oorlogsschade te Brussel is de tweede kamer afgeschaft.